

09 Μαρτίου 2022

Παγκόσμια Ημέρα Νεφρού 2022: Υγιείς νεφροί για όλο τον κόσμο

* του Κωνσταντίνου Δέλτα

Κάθε χρόνο τη δεύτερη Πέμπτη του Μαρτίου εορτάζεται η Παγκόσμια Ημέρα Νεφρού. Πρόκειται για μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης που φέτος εορτάζεται την Πέμπτη, 10 Μαρτίου 2022 και στόχος είναι η ενημέρωση σε παγκόσμια βάση για τη σημασία των νεφρών μας και την ευαισθητοποίησή μας, ώστε να μην παραμελούμε την ετήσια παρακολούθηση της υγείας τους.

Φυσιολογικά έχουμε όλοι μας από δύο νεφρούς, οι οποίοι φροντίζουν για τον καθαρισμό και την αποτοξίνωση του αίματος ενώ διατηρούν τη φυσιολογική ομοιόσταση του οργανισμού μας. Σε καθημερινή βάση, μια υγιής γυναίκα φιλτράρει μέχρι και 145 λίτρα αίματος και ένας υγιής άντρας μέχρι και 180 λίτρα αίματος την ημέρα.

Τα παγκόσμια δεδομένα δίνουν την θλιβερή πληροφορία ότι ποσοστό μέχρι και 10% των ενηλίκων παγκοσμίως πάσχουν από Χρόνια Νεφρική Νόσο (ΧΝΝ) και έκπτωση της νεφρικής λειτουργίας ποικίλου βαθμού. Η προοδευτική εξέλιξη της νόσου μπορεί να καταστρέψει πλήρως τους νεφρούς και να χρειάζεται υποκατάσταση της νεφρικής λειτουργίας, κάτι που μπορεί να συμβεί σε οποιαδήποτε ηλικία, αλλά κυρίως σε ενήλικες. Σε παιδική ή νεαρή ηλικία αυτό συμβαίνει κυρίως όταν υπάρχει κάποιο σοβαρό κληρονομικό νόσημα. Όταν ο ρυθμός σπειραματικής διήθησης του αίματος μειωθεί σε οριακό επίπεδο, ο/η ασθενής πρέπει να ξεκινήσει αιμοκάθαρση, τρεις φορές την εβδομάδα, σε μια από τις υψηλού επιπέδου και ποιότητας Μονάδες Τεχνητού Νεφρού της χώρας ή να δεχθεί μόσχευμα νεφρού. Το μόσχευμα μπορεί να προέρχεται από συγγενή δότη ή από πτωματικό δότη. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για αξιοποίηση των νεφρών από συνανθρώπους μας, οι οποίοι είναι εγκεφαλικά νεκροί, ενόσω διατηρούν φυσιολογική νεφρική λειτουργία. Επίσης, επειδή ό άνθρωπος μπορεί να ζήσει μια φυσιολογική ζωή έχοντας μόνο τον ένα νεφρό, είναι δώρο ζωής όταν κάποιος μπορεί να είναι δότης

νεφρού σε συγγενή νεφροπαθή που έχει εγκατεστημένη νεφροπάθεια τελικού σταδίου. Δυστυχώς, η λίστα αναμονής για νεφρικά μοσχεύματα, είναι πολύ μεγάλη.

Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Νεφρού, επιθυμούμε να ενημερώσουμε τον Κυπριακό πληθυσμό ότι εδώ και 30 χρόνια λειτουργεί εξειδικευμένο Εργαστήριο Μοριακής Γενετικής που προσφέρει τις υπηρεσίες του σε πάρα πολλούς ιατρούς, μεταξύ των οποίων και σε νεφρολόγους. Χιλιάδες αναλύσεις έχουν γίνει για άτομα που ανήκουν σε εκατοντάδες οικογένειες όπου υπάρχει τεκμηριωμένη διάγνωση ή υποψία για κάποια κληρονομική νεφροπάθεια. Μέχρι στιγμής, στο Κέντρο Ερευνών Μοριακής Ιατρικής του Κέντρου Αριστείας για τη Βιοτρόπεζα και Βιοϊατρική Έρευνα, biobank.cy, του Πανεπιστημίου Κύπρου, εκατοντάδες ασθενείς από περισσότερες από 300 οικογένειες έχουν διαγνωσθεί με μοντέρνες μεθόδους μοριακής ιατρικής προσέγγισης. Σε συνεργασία με τα Νεφρολογικά Τμήματα αλλά και με το Μεταμοσχευτικό Κέντρο του Γενικού Νοσοκομείου Λευκωσίας, η έγκαιρη διάγνωση με μοριακή μέθοδο, όπου ενδείκνυται, προσφέρει την ευκαιρία στον ιατρό να προβεί στην ορθή θεραπεία ή να αποφύγει ενδεχόμενη τοξική θεραπεία, με στόχο πάντοτε την παράταση της λειτουργίας των νεφρών. Για μεταμοσχεύσεις νεφρού, είναι πολλές οι περιπτώσεις που ενδείκνυται και προσφέρεται μοριακή διερεύνηση τόσο του ασθενούς όσο και του πιθανού συγγενούς δότη, ώστε να επιβεβαιώνεται ότι ο συγγενής δότης δεν έχει κληρονομήσει την ίδια νόσο, που πολλές φορές δεν γίνεται ακόμη αντιληπτή, ή δεν επιβεβαιώνεται κλινικά, για διάφορους λόγους.

Δυστυχώς, ασθένειες όπως η πολυκυστική νόσος των νεφρών ή οι μορφές οικογενούς αιματοουρίας είναι ιδιαίτερα συχνές, τόσο παγκόσμια όσο και στην Κύπρο ενώ συγκεκριμένες περιοχές της Κύπρου είναι πιο βεβαρημένες από άλλες. Μεγάλης έκτασης έρευνες βρίσκονται σε εξέλιξη στο Κέντρο Ερευνών Μοριακής Ιατρικής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου όπου καλείται να συμμετάσχει ο/η κάθε ασθενής με Χρόνια Νεφρική Νόσο ανεξαρτήτως αιτιολογίας. Ειδική ερευνητική μελέτη σκοπεύει να διερευνήσει σε μεγάλη κλίμακα, για τον εντοπισμό γενετικών δεικτών στο DNA μας, οι οποίοι ενδεχομένως ευθύνονται για την κληρονομική προδιάθεση που οδηγεί σε έκπτωση της νεφρικής λειτουργίας. Μέρος αυτών των ερευνών είχε ξεκινήσει πριν από πολλά χρόνια, κατά τη δεκαετία του 1990, σε συνεργασία με τον Νεφρολόγο, πρώην Διευθυντή Νεφρολογίας στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας Δρ Άλκη Πιερίδη και την ομάδα του, μελέτες οι οποίες διευρύνθηκαν και κάλυψαν ανάγκες σε όλα τα Νεφρολογικά Τμήματα καθώς και στον ιδιωτικό τομέα. Κάνω ξεχωριστή αναφορά στις οικογενείς μορφές αιματοουρίας, οι οποίες αποδείχθηκαν να είναι πολύ συχνές, ίσως πιο συχνές από το 1% στο γενικό πληθυσμό. Αναδεικνύεται μέσα από πολλές μελέτες, μεταξύ των οποίων και οι δικές μας, ότι τα πιο πολλά άτομα με οικογενή αιματοουρία θα ζήσουν μέχρι βαθέος γήρατος χωρίς κάποιο σοβαρό πρόβλημα, όμως ένα σημαντικό ποσοστό αυτών των ατόμων θα αναπτύξει σοβαρή νεφρική νόσο και θα χρειασθεί φαρμακευτική ή άλλη ιατρική παρέμβαση, ενώ περίπου 10-20%, θα καταλήξουν στην αιμοκάθαρση.

Καταλήγοντας, ενθαρρύνουμε άτομα με Χρόνια Νεφρική Νόσο να συμμετάσχουν εθελοντικά σε ένα από τα ερευνητικά έργα που υλοποιούνται στο Κέντρο Αριστείας για τη Βιοτρόπεζα και Βιοϊατρική Έρευνα του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 22-892815

Διαδικτυακή εγγραφή: https://biobank.cy/redcap_el/

Καθηγητής Κωνσταντίνος Δέλτας

Διευθυντής, Κέντρο Αριστείας – Βιοτρόπεζα και Βιοϊατρική Έρευνα

Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Ηλεκτρ. Ταχυδρ. : Deltas@ucy.ac.cy